

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

การสื่อสารและการตอบสนองต่อโมเดลเสียงของ
หมีควาย (*Urusu thibetanus*) ในสภาพกักขังที่
เชียงใหม่ไนท์ซาฟารี

ผู้เขียน

นายอนันต์ แก้วคำมูล

ปริญญา

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (ชีววิทยา)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รศ.ดร. นริทธิ์ สีตะสุวรรณ

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสื่อสารและการตอบสนองต่อโมเดลเสียงของหมีควายในสภาพกักขังของเชียงใหม่ไนท์ซาฟารี จำนวน 8 ตัว เป็นตัวผู้ 5 ตัวและตัวเมีย 3 ตัว โดยทำการสังเกตพฤติกรรมเดือนละ 18 ครั้ง ตั้งแต่ สิงหาคม 2553 - กรกฎาคม 2554 และทำการทดสอบการตอบสนองต่อโมเดลเสียงจำนวน 13 เสียง โดยให้โมเดลเสียงแก่หมีควายจำนวน 3 ครั้ง ครั้งละ 10 ซ้ำ โดยการทดลองครั้งที่ 2 ห่างจากครั้งแรก 6 วัน และการทดลองในครั้งที่ 3 ห่างจากครั้งที่ 2 เป็นเวลา 14 วัน ผลการศึกษาพบว่า ความถี่ของการแสดงพฤติกรรมการสื่อสารของหมีควายคิดเป็นร้อยละ 6 ของพฤติกรรมทั้งหมด ความถี่ในการแสดงพฤติกรรมการสื่อสารสูงสุดในช่วงเที่ยงวันและลดลงในช่วงบ่าย การทดลองการตอบสนองต่อโมเดลเสียง โดยให้โมเดลเสียงจำนวน 13 เสียงแก่หมีควาย พบว่า หมีควายตอบสนองเพียง 6 จาก 13 เสียง ซึ่งเสียงที่หมีควายตอบสนองมากเป็นเสียงที่เกี่ยวข้องกับการได้รับอาหาร และเสียงที่เป็นภัยคุกคามอย่างรุนแรง โดยระดับการตอบสนองจะสูงในครั้งแรก และลดลงจนไม่มีการตอบสนองในครั้งหลัง ๆ และเมื่อหยุดการทดลองเป็นเวลา 6 และ 14 วัน แล้วทำการทดลองในครั้งที่ 2 และ 3 พบว่าหมีควายไม่มีการตอบสนองต่อทุกโมเดลเสียง

Thesis Title Communication and Responsiveness in Sound
Models of Captive Asiatic Black Bear
(*Ursus thibetanus*) at Chiang Mai Night Safari

Author Mr. Anan Kaewkhammul

Degree Master of Science (Biology)

Thesis Advisor Assoc. Prof. Dr. Narit Sitasuwan

Abstract

The study on the communication and responsiveness to sound models of Asiatic black bear (*Ursus thibetanus*) in captivity at Chiang Mai Night Safari from August 2010 to July 2011 was conducted by observing the behavior of 8 Asiatic black bears. The observations were done 18 times per month and testing the response to 13 sound models by letting the bears hear the sound models 3 times with 10 replications per sound model. The second experiment was carried out 6 days later and the third experiment was resumed 14 days after the second experiment. The results showed that the frequency of communication behavior of the bear is 6 % of all behaviors in daily activity. The frequency of communication was found to be at peak around noon and decreased after that. In terms of the response to the sound models by introducing 13 different sound models it was found that the bears responded to only 6 sound models relevant to feeding and threat. The level of response was high in the first time and lower after that until finally there was no response at all. Then, when the experiment was paused for 6 and 14 days and started again in the second and the third time, the bears gave no response to any sound model.